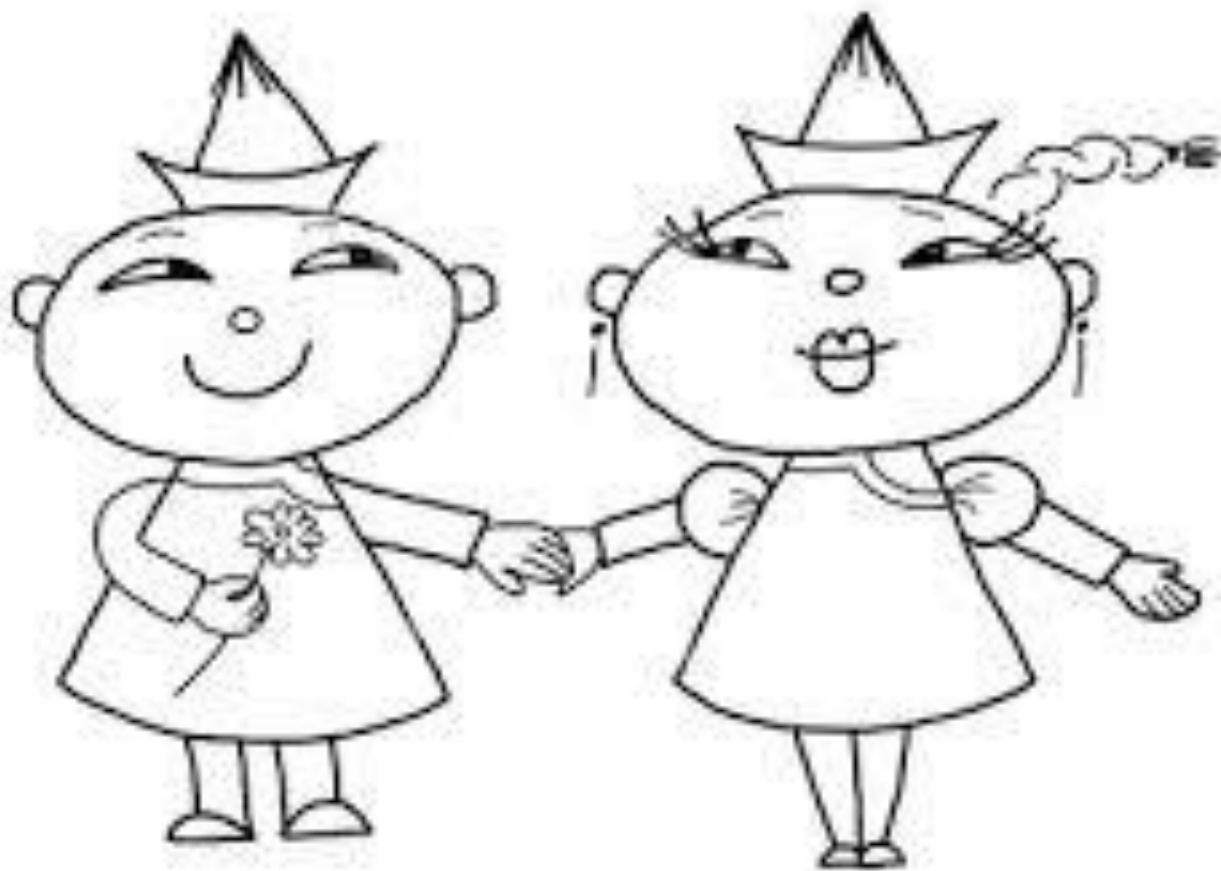

Тыва Чоннуң Ырызы

КАДАРАРДА ХОЮМ ЧАРАШ

- Кадарарда хоюм чараш,
Катап сөглээр авам эки,
Үндүрерде хоюм чараш,
Үттеп сургаар авам эки.

Үндүрерде хоюм чараш,
Үнүп көөрдө тейим бедик,
Кадарарда хоюм чараш,
Харап көөрдө тейим бедик.

□ Аалдар кезип чоруур сен

дээш

Авам ачам атына бээр

Аргамчылыг аъдыңар чок

Ону дилеп чордум дээр мен

Чер-ле кезип чоруур сен дээш

Чеңгем акым атына бээр

Челеңерде бызааңар чок

Ону дилеп чордум дээр мен

ЭКИ АЪТТАР

- Чүгүрүктүң бажынайда баш
Чүген суглук шыңгыр-шыңгыр
Чүден артык сарыым сактып
Чүлдү-чүреем шимир-шимир

Эки доруум бажынайда
Эзер чүген шыңгыр-шыңгыр
Эрге-карам чажынайда
Чавагазы чайыр-чайыр

□ Хемчик хемни өрү челген
Хертеш-ойнуң чоруу-ла-дыр
Кежее боорга чаңнап келир
Хеймеримниң чаңы-ла-дыр

Карбап карбап челип олар
Кара-доруум челижи-дир
Каттыраңнап чаңнап олар
Карам-эжим чаңы-ла-дыр

□ Аъдым бажы мөңгүн чүген
Адаарганчыг-дыр бе, бажа?
Анай-караң менде турар
Алыксанчыг-дыр бе, бажа?

Алдын эзер, чүген, суглук
алтын

Адаарганчыг-дыр бе, бажа?
Алдын-караң менде турар
Алыксанчыг-дыр бе, бажа?

□ Оглаа-дайның бажынайда

Суглук дээрбек шыңгыр-
шыңгыр

Ортун-карам чажынайда

Чавагазы чайыр-чайыр

Саарында демдек баскан

Сараламны мунуксаар мен

Салаазында билзек суккан

Сарыым кыска дужуксаар мен

ДЫҢГЫЛДАЙ

- Дээр өңнүг бора мунгаш, оо дыңгыл,
дыңгылдай
Девиржидер шааң бар бе, оо дыңгыл,
дыңгылдай
Деге баштыг эзеңгини, оо дыңгыл, дыңгылдай
Тепкеш үнер шааң бар бе, оо дыңгыл,
дыңгылдай

Ооң-биле мени канчаар, оо дыңгыл,
дыңгылдай

Орнаар эвес, солуур эвес, оо дыңгыл,
дыңгылдай

Оттук-биле бижек болза, оо дыңгыл,

-
- Сээң-биле мени канчаар, оо дыңгыл,
дыңгылдай
Селиир эвес, септээр эвес, оо дыңгыл,
дыңгылдай
Серге кежи чоорган болза, оо дыңгыл,
дыңгылдай
Селип алгай, септеп алгай, оо дыңгыл,
дыңгылдай

АА-ШУУ-ДЕКЕЙ-ОО

Челер оюм челип орда

Черде туман арый-ла бээр

Чечен уруг чаңнап орда

Чеди сылдыс четчи-ле бээр

Ортун карам ийи караа

Орай үнген шолбан-на ийин

Одуртпалак кежегези

Ооругнуң пөжү-ле ийин

Базар оюм базып орда

Башкы туман арый-ла бээр

Баштак карам чаңнап орда

Башкы сылдыс четчи-ле бээр

Ажы-төлү эрес

Хөглүг омак дең-дең

Арат-чону хостуг

Бистиң Тыва дең-дең

Хеймер карам ийи караа

Кежээ чыраан шолбан-на
ийин

Хенчелеп каан кежегези

Кезек черниң пөжү-ле ийин

АГИТАТОР

Кудургайга тура дүшпес
Кундус дүктүг Кула-дайны
Хуралдаага сургакчылаар
Хувискаалчы агитатор

Чоогага тура дүшпес
Шолбан ышкаш Шокар-дайны
Соңгулдага сургакчылаар
Соруктуг-ла агитатор

Колхоз демдеен кожа баскан
Койгун дүктүг Кула-дайны
Ховуларга сургакчылаар
Кончуг эрес агитатор

Чымчак сиген сый-ла баспас
Чыраа-борам мунуксаар мен
Чыылганга сургакчылаар
Шынчы сөзүн дыңнаксаар мен

КАМГАЛАНЫР КҮЖҮ-ДАА БАР

Каа-Хемде, Бии-ле-Хемде
Каш-ла чүзүн байлак-ла бар
Кайгамчыктыг чуртувустуң
Камгаланыр күжү-даа бар

Улуг-Хемниң, Бии-ле-Хемниң
Ушта чалгып чыдары дег
Удурланыр дайзын келзе
Уу-шавар күжүвүс хөй

Артыы-иштии таңдыларда

Алдын-даа бар, байлак-даа бар

Артывыста, мурнувуста

Акы-дуңма чурттар-даа бар

Башкы соңгу таңдыларда

Байлак-даа бар-даа, аңнар-даа бар

Бай-ла кежик берип турар

Бады-быжыг ССРЭ бар

ОРАЙ-ЛА БОЛДУ-ЛА

Орай-ла болду-ла, дүне-ле болду-ла

Орук-ла аксы-ла ээн-не калды-ла

Орук-ла аксы-ла ол-даа канчаар-ла

Ортун-на карам-на чааскаан-на калды-ла

Кежээ-ле болду-ла, орай-ла болду-ла

Кежиг-ле аксы-ла ээн-не калды-ла

Кежиг-ле аксы-ла ол-даа-ла канчаар-ла

Анай-ла карам-на чааскаан-на калды-ла

Адар-ла даңы-ла ада-ла берди-ле

Айбааңгы үгү-ле етпейн-не барды-ла

Айбааңгы үгү-ле ол-даа-ла канчаар-ла

Анай-ла карам-на чааскаан-на калды-ла

Сарыг-ла хүнү-ле үнүп-ле келди-ле

Чашкаадай куштар-ла ырлай-ла берди-ле

Чашкаадай куштар-ла олар-ла канчаар-ла

Чассыг-ла сарыым-на чааскаан-на калды-ла

ТООРУКТУГ ДОЛГАЙ ТАНДЫМ

- Тооруктуг долгай тандым
Долганзымза тодар-ла мен
Эзириктиг ээр-ле тандым
Эргилзимзе тодар-ла мен

Эр-ле боттун эрес чоруу
Эрээн-шокар малывыста
Ал-ла бодум амыр чоруум
Арбын чемиш тараавыста.